

Høringsnotat

Avtale mellom Kongeriket Norges regjering og Kongeriket Sveriges regjering om endring av avtale om et felles marked for elsertifikater

1 Innledning

Norge og Sverige inngikk 29. juni 2011 en avtale om et felles marked for elsertifikater. Stortinget samtykket til inngåelse av avtalen 12. desember 2011. Avtalen har til formål å sikre utbygging av ny fornybar kraftproduksjon fram til 2020, i et langsiktig og tett samarbeid mellom Norge og Sverige, gjennom et felles marked for elsertifikater. Det felles systemet hadde oppstart 1. januar 2012 og har varighet fram til april 2036. Avtalen fastsetter at partene har et felles mål om å utøse 26,4 TWh ny elproduksjon basert på fornybare energikilder i Norge og Sverige i 2020.

Olje- og energidepartementet har fremforhandlet en avtale om endringer i avtalen av 29. juni 2011. På ordinær måte vil Stortinget i løpet av våren 2015 bli forelagt sak om samtykke til inngåelsen av endringsavtalen. Endringsavtalen sendes derfor på høring.

Endringsavtalen vil legge til rette for at Sveriges regjering kan øke sitt nasjonale ambisjonsnivå. Videre bidrar endringsavtalen til å legge til rette for et godt investeringsklima på tvers av landegrensene, og for måloppfyllelsen i 2020.

Avtalen i norsk originaltekst følger vedlagt.

2 Forhandlingene

Artikkel 2 nr. 3 i avtalen av 29. juni 2011 fastsetter at, om noen av partene ønsker å endre målet og forpliktelsen etter avtalens artikkel 2 nr. 1 og 2, skal dette skje etter enighet mellom partene og fortrinnsvis ved en kontrollstasjon. Endringsavtalen ble fremforhandlet vinteren 2014/2015. Endringene vil gjennomføres i forbindelse med den første kontrollstasjonen for det felles elsertifikatsystemet, som skal finne sted innen utgangen av 2015, i tråd med avtalen av 29. juni 2011, artikkel 8 nr. 1.

Fra norsk side har det vært viktig å imøtekomme Sveriges regjerings ønske om å øke sitt nasjonale ambisjonsnivå gjennom elsertifikatsystemet. Samtidig har det vært viktig at svenske myndigheter imøtekommer norske interesser på andre punkter i samarbeidet for å legge til rette for at elsertifikatmarkedet virker på en god måte. Forhandlingene ble ført av Olje- og energidepartementet.

3 Generelt om endringsavtalen

Endringsavtalen innebærer for det første at det felles målet for ny elproduksjon basert på fornybare energikilder i Norge og Sverige i 2020 økes med 2 TWh, fra 26,4 TWh til 28,4 TWh. Måløkningen medfører endringer i kvotene kun på svensk side og innebærer ingen endring i den norske finansieringsforpliktelse, dvs. antall elsertifikater Norge er forpliktet til å annullere.

Videre forplikter endringsavtalen Sveriges regjering til å legge fram et forslag for den svenske riksdagen i løpet av 2015 om å fjerne fritaket for energiskatt på elektrisk kraft (elavgift) som ” *framställts i Sverige i ett vindkraftverk av en producent som inte yrkesmässigt levererar elektrisk kraft*”, jf. lag (1994:1176) om skatt på energi, kapittel 11, § 2. Forslaget skal gjelde for anlegg som settes i drift etter 1. juli 2016 og hvor installert produksjonskapasitet fører til en årlig elproduksjon som overstiger en årlig elproduksjon tilsvarende om lag den effektgrensen som er fritatt for elavgift i Norge (100 kVA). Ikrafttredelse av endringsavtalen forutsetter at den svenske riksdagen har fattet vedtak i overensstemmelse med den svenske regjeringens forslag om å fjerne dette fritaket.

I henhold til artikkel 4 nr. 3 i avtalen av 29. juni 2011 står hver part fritt til å fastsette at anlegg kan godkjennes etter 31. desember 2020. I Norge er det fastsatt en sluttdato for når anlegg må være idriftsatt for å få godkjenning for elsertifikater, mens det ikke er fastsatt en slik sluttdato i Sverige. Endringsavtalen fastsetter at partene i forbindelse med den andre kontrollstasjonen skal vurdere om det er behov for å innføre en regel for når anlegg må være idriftsatt for å kunne godkjennes for tildeling av elsertifikater. Videre fastsetter endringsavtalen at partene i forbindelse med den andre kontrollstasjonen også skal vurdere om kvotekurven skal lovreguleres på en slik måte at justering av årlige elsertifikatkvoter, som følger av denne endringsavtalen og avtalen av 29. juni 2011, ikke må være gjenstand for lovendring.

Endringsavtalen regulerer også fordelingen av rapporteringen i henhold til fornybardirektivet. Endringene gjøres på bakgrunn av at Sverige etter endringsavtalen har en større forpliktelse til å annullere sertifikater enn Norge.

4 Nærmere om de enkelte bestemmelsene i avtalen

Fortalen viser til bakgrunnen for endringsavtalen og omtaler noen sentrale hensyn som partene har vært opptatt av i utarbeidelsen av denne avtalen.

Avtalens punkt II innebærer endringer i artikkel 2 nr. 1 og nr. 2, artikkel 6 nr. 1 og artikkel 14 nr. 2 i avtalen av 29. juni 2011.

Endringene i artikkel 2 fastsetter partenes nye mål og Sveriges nye forpliktelse. Samlet mål for ny fornybar elektrisitetsproduksjon i det felles elsertifikatmarkedet skal være 28,4 TWh i år 2020. Sverige skal tilstrebe å annullere elsertifikater tilsvarende 15,2 TWh for år 2020. I tillegg til forpliktelsene som følger av avtalen av 29. juni 2011, skal Sverige tilstrebe at det for perioden fra og med 1. januar 2018 til og med 31. desember 2035 blir

annullert elsertifikater tilsvarende ytterligere 30 TWh. Norges forpliktelse til å annullere sertifikater endres ikke.

Endringene i artikkel 6 nr. 1 fastsetter at Sveriges økte annulleringsforpliktelse, som følger av artikkel 2 nr. 2 etter endringen i denne avtalen, skal fastsettes med utgangspunkt i en lineær opptrapping i kvotene fra 2018 fram mot 2020.

Endringene i artikkel 14 fastsetter at rapportering i henhold til fornybardirektivet skal baseres på at elproduksjon fra de anlegg som inngår i det felles elsertifikatmarkedet fordeles med 50 prosent til hver part inntil partene er godskrevet 13,2 TWh hver. Deretter godskrives Sverige 100 prosent inntil Sverige er godskrevet ytterligere 2 TWh. Rapportering av resultater utover dette fordeles deretter med 50 prosent til hver part.

Avtalens punkt II fastsetter at Sveriges regjering skal legge fram et forslag for riksdagen i løpet av 2015 om å fjerne gjeldende fritak for energiskatt i kap. 11 § 2 i lagen (1994:1776) om skatt på energi for vindkraftsproduksjon som ikke leveres yrkesmessig og for øvrig elproduksjon basert på fornybare energikilder som ikke leveres yrkesmessig. Forslaget skal gjelde for anlegg som settes i drift etter 1. juli 2016 og hvor installert produksjonskapasitet fører til en årlig elproduksjon som overstiger en årlig elproduksjon tilsvarende om lag den som effektgrensen på 100 kVA i Norge leder til.

Avtalens punkt III fastsetter at partene i forbindelse med den andre kontrollstasjonen skal utrede om det er behov innenfor rammene for det felles elsertifikatmarkedet å innføre en regel for når anlegg må være idriftsatt for å kunne godkjennes for tildeling av elsertifikater.

Avtalens punkt IV fastsetter at partene i forbindelse med den andre kontrollstasjon skal vurdere om kvotekurven skal lovreguleres på en slik måte at justering av årlige elsertifikatkvoter som følger av denne endringsavtalen, og avtalen av 29. juni 2011, ikke må være gjenstand for lovendring. Partene skal ta stilling til om en slik lovendring bør gjennomføres.

Avtalens punkt V fastsetter at endringsavtalen skal tre i kraft 1. januar 2016 dersom begge parter senest 31. desember 2015 har notifisert hverandre gjennom noteveksling at deres interne konstitusjonelle krav er oppfylt. Ikraftttredelse av avtalen forutsetter også at den svenske riksdagen har fattet vedtak i overensstemmelse med den svenske regjeringens forslag om å fjerne fritaket for energiskatt på elektrisk kraft som nevnt i avtalens punkt II.

5 Gjennomføring i norsk rett

Det er ikke behov for lovvedtak for gjennomføring av avtalen.

6 Økonomiske og administrative konsekvenser

Denne endringsavtalen vil ikke medføre betydelige administrative og økonomiske konsekvenser for myndighetene utover det som følger av avtalen av 29. juni 2011.

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) er forvaltningsansvarlig for elsertifikatsystemet og har bl.a. ansvar for godkjenning av anlegg for rett til elsertifikater. Endringsavtalen innebærer ingen forandring i NVEs arbeidsoppgaver utover de som følger av avtalen av 29. juni 2011. Måløkningen som følger av avtalen innebærer at det må bygges ut mer fornybar kraftproduksjon frem til 2020. Det kan føre til at det bygges mer fornybar kraftproduksjon i Norge. Øvrige endringer som følger av denne avtalen kan også bidra til at det blir bygget mer ny fornybar kraftproduksjon i Norge. Mer ny fornybar kraftproduksjon i Norge vil medføre et økt antall søknader om godkjenning for rett til elsertifikater for NVE. NVEs godkjenning av anlegg under elsertifikatordningen er gebyrfinansiert. Gebyrinntekter fra godkjenning av anlegg for rett til elsertifikater antas å dekke kostnadene ved et økt antall søknader om godkjenning for rett til elsertifikater.

Statnett er ansvarlig for det elektroniske elsertifikatregisteret i Norge. En økt utbygging av fornybar kraftproduksjon i Norge vil føre til et økt antall utstedte elsertifikater. Statnetts forvaltning av elsertifikatregisteret er gebyrfinansiert. Eventuelle økte kostnader forbundet med et økt antall utstedte elsertifikater vil dekkes inn av økte gebyrinntekter.

Endringsavtalen vil kunne ha økonomiske konsekvenser for utbyggere av ny fornybar kraftproduksjon, eksisterende kraftprodusenter og forbrukerne som finansierer elsertifikatordningen. Elsertifikatordningen finansieres i hovedsak av husholdninger, næringskunder og annen industri enn kraftintensiv industri.

Endringsavtalen innebærer ingen endring av den norske finansieringsforpliktelsen (TWh) og norske forbrukere vil ikke bli pålagt å kjøpe flere elsertifikater som følge av økningen i produksjonsmålet. Måløkningen på 2 TWh skal utelukkende finansieres ved at svenske myndigheter i sin lovgivning pålegger elsertifikatpliktige aktører i Sverige å inneha et ekstra antall elsertifikater for annullering hvert år fra 2018 til og med 2035. Måløkningen i 2020 innebærer imidlertid at det må bygges ut mer fornybar kraftproduksjon innenfor samme tidsramme. Dette vil kunne føre til en høyere pris på elsertifikater. Samtidig vil høyere kraftproduksjon kunne føre til lavere kraftpris.

Høyere elsertifikatpris vil gi økte kostnader for de forbrukerne som finansierer elsertifikatordningen, mens produsenter som får elsertifikater vil få høyere inntekt. Per 1. januar 2015 er det totalt bygget anlegg tilsvarende en normalårsproduksjon på 10,3 TWh ny fornybar elproduksjon under elsertifikatordningen. Av dette er 1,7 TWh bygget i Norge og 8,6 TWh i Sverige. For beregningsformål kan en ha en forutsetning om at den resterende utbyggingen frem til det nye målet på 28,4 TWh fordeler seg om lag likt mellom Norge og Sverige. Dette vil si at det bygges totalt i størrelsesorden 10 TWh ny elproduksjon i Norge under elsertifikatordningen. Dersom man legger dette til grunn viser beregninger at en økning i elsertifikatprisen på mellom 0,5 og 2 øre/kWh vil gi en kostnad for Norge i størrelsesorden mellom 100 mill. kroner og 500 mill. kroner for perioden 2018 til 2035 (nåverdi med kalkulasjonsrente på 4 prosent). Dersom det bygges mindre enn 10 TWh ny produksjon under elsertifikatordningen i Norge vil kostnaden for Norge bli høyere. Dersom det bygges mer enn 10 TWh ny produksjon under

13. mars 2015

elsertifikatordningen i Norge vil kostnaden bli lavere. Denne beregningen gjelder elsertifikatpriseffekter og tar ikke hensyn til andre effekter av avtalen.

Lavere kraftpris vil gi en redusert kostnad for alle sluttbrukere av kraft og lavere inntekter for eksisterende kraftprodusenter som ikke får elsertifikater. Ettersom Norge er en netto eksportør av kraft vil den reduserte inntekten for eksisterende kraftprodusenter være høyere enn den reduserte kostnaden for sluttbrukere.

7 Endringsavtalen

Vedlagt.

AVTALE
MELLOM KONGERIKET NORGES REGJERING OG
KONGERIKET SVERIGES REGJERING
OM
ENDRING AV AVTALE OM ET FELLES MARKED FOR
ELSERTIFIKATER

FORTALE

Kongeriket Norges regjering og Kongeriket Sveriges regjering inngikk 29. juni 2011 en avtale om et felles marked for elsertifikater. Med bakgrunn i avtalen av 29. juni 2011 inngås denne endringsavtale mellom Kongeriket Norges regjering og Kongeriket Sveriges regjering, heretter kalt "partene".

Partene

VIL LEGGE TIL RETTE for at Sveriges regjering kan øke sitt nasjonale ambisjonsnivå til å finansiere 30 TWh ny fornybar elektrisitet innen 2020 sammenlignet med 2002, innenfor rammen av det felles elsertifikatsystemet,

ØNSKER å legge til rette for et godt investeringsklima på tvers av landegrensene,

LEgger VEKT PÅ å følge investeringsklimaet i elsertifikatmarkedet og vurdere enkelte tiltak for å oppnå målet i 2020 og

ER BLITT ENIGE OM FØLGENDE:

I

Artikkel 2 nr. 1 og nr. 2, artikkel 6 nr. 1 og artikkel 14 nr. 2 i avtalen av 29. juni 2011 endres til å lyde som følger:

Artikkel 2

Mål og forpliktelse

1. Samlet mål for ny fornybar elektrisitetsproduksjon i det felles elsertifikatmarkedet er 28,4 TWh i år 2020.

2. *Kongeriket Norges regjering skal tilstrebe å annullere elsertifikater tilsvarende 13,2 TWh for år 2020, og Kongeriket Sveriges regjering skal tilstrebe å annullere elsertifikater tilsvarende 15,2 TWh for år 2020. Partene skal tilstrebe at det for perioden fra og med 1. januar 2012 til og med 31. desember 2035 blir annullert elsertifikater tilsvarende 198 TWh hos hver av partene fra anlegg som blir godkjent i henhold til artikkel 4 etter avtalens ikrafttredelse. I tillegg skal Kongeriket Sveriges regjering tilstrebe at det for perioden fra og med 1. januar 2018 til og med 31. desember 2035 blir annullert elsertifikater tilsvarende ytterligere 30 TWh.*

Artikkel 6

Elsertifikatplikt og fastsettelse av kvoter

1. Hver av partene bestemmer selv hvem som er elsertifikatpliktige og hvilket elektrisitetsforbruk som skal inngå i fastsettelsen av kvotene. Kvoten for de enkelte årene skal fastsettes med utgangspunkt i en lineær opptopping fram mot 2020. *Den økte annulleringsforpliktelsen for Kongeriket Sveriges regjering som følger av artikkel 2 nr. 2 etter endringen i denne avtalen skal fastsettes med utgangspunkt i en lineær opptopping i kvotene fra 2018 fram mot 2020*

Artikkel 14

Notifikasjon i henhold til fornybardirektivet

2. Rapportering i henhold til fornybardirektivet skal baseres på at elproduksjonen fra de anlegg som inngår i det felles elsertifikatmarkedet skal fordeles *som følger:*
 - a) *med 50 prosent til hver av partene inntil partene er godskrevet 13,2 TWh hver*
 - b) *deretter med 100 prosent til Sverige inntil Sverige er godskrevet 2 TWh i tillegg til punkt a*
 - c) *deretter 50 prosent til hver av partene*

Ved rapportering om måloppnåelse i henhold til fornybardirektivet benyttes data om utstedte elsertifikater i respektive stater for anlegg idriftsatt etter ikrafttredelsen av denne avtale, fratrasket produksjonsdata fra torvbasert produksjon av elektrisk energi.

II

Sveriges regering skal legge fram et forslag for riksdagen i løpet av 2015 om å fjerne gjeldende fritak for skatteplikt i kap. 11 § 2 i lagen (1994:1776) om skatt på energi for vindkraftsproduksjon som ikke leveres yrkesmessig og for øvrig elproduksjon basert på fornybare energikilder som ikke leveres yrkesmessig. Forslaget skal gjelde for anlegg som settes i drift etter 1. juli 2016 og hvor installert produksjonskapasitet fører til en årlig elproduksjon som overstiger en årlig elproduksjon tilsvarende om lag den som effektgrensen på 100 kVA i Norge leder til.

III

I forbindelse med den andre kontrollstasjon skal partene utrede om det er behov innen rammene for det felles elsertifikatmarkedet å innføre en regel for når anlegg må være idriftsatt for å kunne godkjennes for tildeling av elsertifikater. I utredningen skal det særlig vurderes hvordan muligheten til å godkjenne anlegg idriftsatt etter 2020 kan påvirke investeringsklimaet og måloppfyllelse i 2020.

IV

I forbindelse med den andre kontrollstasjonen skal partene vurdere om kvotekurven skal lovreguleres på en slik måte at justering av årlige elsertifikatkvoter som følger av denne endringsavtalen og avtalen av 29. juni 2011 ikke må være gjenstand for lovendring. Partene skal ta stilling til om en slik endring bør gjennomføres.

V

Ikraftttredelse

Denne avtalen skal tre i kraft 1. januar 2016 dersom begge parter senest 31. desember 2015 har notifisert hverandre gjennom noteveksling at deres interne konstitusjonelle krav er oppfylt og den svenske riksdagen har fattet vedtak i overensstemmelse med forslaget om å fjerne gjeldende fritak for skatteplikt som den svenske regjeringen skal legge fram i henhold til punkt II i denne avtalen.

Til bekreftelse av foranstående har de undertegnende etter behørig fullmakt, undertegnet denne avtalen.

Utferdiget i den 2015 i to eksemplarer, på norsk og på svensk, som begge har samme gyldighet.

For Kongeriket Norges regjering

For Kongeriket Sveriges regjering
